

مرگ تدریجی کودکان غزه با سلاح سوءتغذیه

رقیه به ندرت گریه می کند. حتی وقتی مادرش با سرنگ، شیر را در دهانش می ریزد، دختر که به زحمت چشمانش را باز می کند. رقیه ۲ کیلو ۹۰۰ گرم وزن و ۵۳سانتی متر طول دارد، یعنی به اندازه یک نوزاد تازه متولد شده اما او هفت ماهه است. راندا الدهدار ۲۹ساله، مادر رقیه می گوید: «او در ۱۲ هفته اول نمی توانست حرکت کند. دکتر به من گفت که هر لحظه ممکن است بمیرد.» از زمان تولد رقیه، دهدار به تنیاً به همراه دخترش به بیمارستانی که انجمن خیرخواهان دوستان بیمار PFBS در شهر غزه آن را اداره می کنند، مراجعه می کند. اتاق کوچکی که رقیه در آن بستری است، پنجره ندارد و سه تخت در آن قرار دارد که هر کدام، یک نوزاد دچار سوءتغذیه را در خود جای داده‌اند. بوی فاضلاب و زباله می آید. اما با این همه، مادر خوشحال است که حداقل به دخترش کمک می‌شود. «هر وقت رقیه را با خودم به خانه می‌برم، وضعیتش بدتر می‌شود.»

■ **تهیه سوپ از علف**

سوزان معروف، متخصص سوء تغذیه که رقیه را نیز تحت درمان قرار می‌دهد، می‌گوید روزانه ۲۰۰ کودک به این کلینیک مراجعه می‌کنند. او می‌گوید از هر پنج کودک، یکی دچار سوء تغذیه است و از هر ۱۰ کودک، یکی از سوءتغذیه شدید رنج می‌برد. پزشکان و پرستاران در سایر بیمارستان‌ها و مراکز درمانی نوار غزه نیز از افزایش چنین مواردی خبر داده‌اند و داستان‌هایی از مادران ناامید تعریف کرده‌اند که برای فرونشاندن گرسنگی خود از علف، سوپ درست می‌کنند. یا کودکانی که در میان آوارها به دنبال چیزی می‌گردند که ممکن است خوراکی باشد. طبق گزارش یونسف، از آغاز سال جاری، در مجموع ۹هزار کودک به دلیل سوءتغذیه حاد تحت درمان قرار گرفته‌اند. اگر اسرائیل به محاصره غزه ادامه دهد، آمار کودکان که ممکن است در ۱۱ ماه آینده دچار سوء تغذیه حاد شوند، به ۷۱هزار نفر خواهد رسید و تا ماه سپتامبر هم از هر پنج‌نفر ساکن، یک نفر با گرسنگی دست‌وپنجه نرم خواهد کرد. این یافته، حاصل تحلیلی است که طرح ابتکاری بین المللی IPC، پروژه‌ای با بودجه سازمان ملل که امنیت غذایی در سراسر سال را رصد می‌کند، آن را انجام داده است. رینالد منار، یکی از کارکنان مراقبت‌های بهداشتی سازمان امدادی پزشکان بدون مرز کهه در یک مرکز مراقبت‌های بهداشتی اولیه در منطقه موسی به نزدیک‌یک ساعت، رشد کار می‌کند، می‌گوید: «سوء تغذیه به توانایی‌های شناختی و جسمی آسیب می‌رساند و اثرات آن قابل برگشت نیست.» او تأکید دارد، این وضعیت به ویژه برای کودکان زیر پنج‌سال را راکد است. رشد آنها متوقف می‌شود، زخم‌ها دیرتر بهبود می‌یابد و سریع تر بیمار می‌شوند. چنین وضعیتی می‌تواند در شرایط بهداشتی و پزشکی وحشتناک منطقه جنگی، به مرگ منتهی شود.

■ **نفخ فاحش کنوانسیون ژنو**

در حال حاضر، سازمان‌های بشردوستانه همچنان با غذاهای ویژه و سرشار از انرژی به کودکان دچار

سوء تغذیه کمک می‌کنند. اما اگر در اسرع وقت، تدارکات بیشتری به نوار غزه نرسد، ممکن است این کمک‌ها تعلیق شوند. پزشکان بدون مرز معتقدند تدارکات پزشکی آنها از جمله آنهایی که برای درمان سوء تغذیه استفاده می‌شوند، تنها برای دو هفته دیگر کافی است. سازمان نجات کودکان تخمین می‌زند، آنها برای شش هفته دیگر تدارکات در اختیار دارند. در کلینیک PFBS که رقیه در آن تحت درمان است، جیره‌بندی آغاز شده است. اسرائیل اخیراً در پاسخ به انتقادات بین‌المللی، محاصره را کاهش و اجازه ورود مقادیر کمی کمک به نوار غزه را داد اما این مقدار، برای کاهش گرسنگی در درازمدت بیش از حد نیست. منارد، امدادگر پزشکان بدون مرز، می‌گوید: «این اقدام، هیچ چیزی را تغییر نمی‌دهد.» او می‌گوید مردم فقط به کمی برنج نیاز ندارند بلکه باید در دراز مدت از یک رژیم غذایی پایدار و متنوع برخوردار شوند. او می‌گوید: «مقاد کنوانسیون ژنو روشن است. مردم حق دارند از امنیت، مراقبت‌های بهداشتی، آب و غذا برخوردار باشند. آنها هیچ کدام از اینها را دریافت نمی‌کنند.» منارد می‌گوید، یک سال پیش نخستین مورد کودکان مبتلا به سوء تغذیه مشاهده شد اما اکنون تعداد آنها به سرعت در حال افزایش است. وقتی او تقریباً دو ماه پیش برای شیفت فعلی خود در غزه به این باریکه رسید، پزشکان بدون مرز در حال درمان دو کودک بستری مبتلا به سوءتغذیه حاد بودند. حالا ۱۰ کودک چنین وضعیتی دارند. اینها کودکانی هستند که اگر کاری انجام نمی‌شد، می‌م‌دند.

■ **پیامدهای گرسنگی در دوران بارداری**
منار می‌گوید: «ما می‌دانیم که کودکان از عواقب سوءتغذیه می‌میرند. موارد مشابه بیشتر، در راه است.» در این بین، کودکانی مانند رقیه که از قبل بیماری زمینه‌ای دارند، بیش از دیگران در معرض خطر هستند. راندا الدهدار نمی‌داند دخترش چه مشکلی دارد، چراکه معاینات پزشکی جامع کودکان در نوار غزه چندان در دسترس نیست. بیمارستان‌های متعددی به دلیل بمباران یا قرار گرفتن در منطقه جنگی تعطیل شدند. برخی دیگر، فقط قادر به ارائه مراقبت‌های اولیه هستند. دهدار معتقد است، دلیل برگ درست دخترش را می‌دانند. در زمان بارداری او در اوایل سال ۲۰۲۴، اسرائیل اجازه نمی‌داد غذای چندانی وارد منطقه شوند. به این ترتیب، تقریباً هیچ چیز به بخش شمالی نوار غزه، یعنی همان جایی که مدت از یک رژیم غذایی پایدار و متنوع برخوردار بودند. او می‌گوید: «مقاد کنوانسیون ژنو روشن است. مردم حق دارند از امنیت، مراقبت‌های بهداشتی، آب و غذا برخوردار باشند. آنها هیچ کدام از اینها را دریافت نمی‌کنند.» منارد می‌گوید، یک سال پیش نخستین مورد کودکان مبتلا به سوء تغذیه مشاهده شد اما اکنون تعداد آنها به سرعت در حال افزایش است. وقتی او تقریباً دو ماه پیش برای شیفت فعلی خود در غزه به این باریکه رسید، پزشکان بدون مرز در حال درمان دو کودک بستری مبتلا به سوءتغذیه حاد بودند. حالا ۱۰ کودک چنین وضعیتی دارند. اینها کودکانی هستند که اگر کاری انجام نمی‌شد، می‌م‌دند.

درد

هزاران کودک در نوار غزه به دلیل محاصره اسرائیل از سوء تغذیه رنج می‌برند، آذوقه روبه کاهش است، یک مادر برای زنده ماندن دخترش می‌جنگد و دیگری پسرش را از دست داده است

بود و بدون عارضه‌ای متولد شد. مادرش ۳۴ساله است و سه فرزند دیگر دارد و در خواست کرد در این مطلب، از او با نام مادر یحیی یاد شود. او می‌گوید: «وقتی یحیی پنج ماهه بود، متوجه شدم یک جای کار می‌لنگد. پزشک تشخیص داد یحیی به پروتئین حساسیت دارد و شیر مخصوصی را که باید از خارج وارد می‌شد، تجویز کرد. خانواده شیر را خریدند و یحیی بزرگ شد و ورزش افزایش یافت.» مادرش می‌گوید: «وقتی یحیی هفت ماهه بود، ۹کیلوگرم وزن داشت.» وقتی جنگ آغاز شد. خانواده از شجاعیه که نزدیک مرز اسرائیل قرار دارد، فرار کردند و از آن زمان، به گفته مادر، در مجموع ۲۰بار آواره شده‌اند. آنها اکنون در چادری در یک زمین بازی سابق در شهر غزه زندگی می‌کنند. محله آنها در ماه‌های اول جنگ تقریباً به طور کامل ویران شد. با شروع جنگ، تهیه شیر مخصوص یحیی بسیار دشوار تر شد و خیلی زود، اصلاً پیدا نشد. مادرش می‌گوید هر وقت حال یحیی بدتر می‌شد، او را به بیمارستان کودکان رنترستی در شهر غزه می‌برد. اما در نوامبر ۲۰۲۳، ارتش اسرائیل، بیمارستان را ویران کرد. مادر یحیی می‌گوید: «مجبور شدم به یحیی غذایی بدهم که نمی‌توانست تحمل کند. این منجر به وخامت شدید سلامتی‌اش شد.» او می‌گوید پزشکان سعی کردند ترتیب انتقال پسر به خارج از کشور را بدهند. اما فایده‌ای نداشت. سپس، در ۱۹مارس امسال، خانه‌ای که در آن پناه گرفته بودند، مورد اصابت گلوله قرار گرفت. ام‌یحیی می‌گوید: «یحیی چندین استخوانش شکست و ما او را به بیمارستان ببریم. او دیگر نمی‌توانست غذا بخورد. ورزش به ۳کیلوگرم کاهش یافت و وضعیتش به سرعت رو به وخامت رفت و دقیقاً یک ماه پس از بمباران، در گذشت. مادر، توضیح می‌دهد نماشای مرگ درنکات یحیی چقدر وحشتناک بوده است. اینکه چگونه از گرسنگی و درد گریه می‌کرد و نمی‌توانست هیچ کاری برای کمک به فرزندش انجام دهد. حالا او نگران زنده‌ماندن خواهر و برادرهای یحیی است زیرا خانواده، به سختی غذای یحیی برای خوردن دارند. او می‌گوید که او و شوهرش فقط روزی یک بار غذا می‌خورند و هر آنچه می‌ماند را به فرزندان‌شان می‌دهند. مادر یحیی می‌گوید: «می‌ترسم که آنها هم مثل یحیی بمیرند»

■ **یحیی، یکی از ۵۷کودک**
طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی، از زمان آغاز محاصره کامل غزه در ۲۷مارس، ۵۷کودک بر اثر سوءتغذیه جان خود را از دست داده‌اند. این تعداد به‌واس آماري است که وزارت بهداشت نوار غزه که تحت کنترل حماس است، ثبت کرده است. تأیید مستقل این آمار غیر ممکن است. محاسبه دقیق با توجه به این واقعیت که علت مرگ اغلب پیچیده است، دشوارتر هم می‌شود. کودکان صرفاً به‌دلیل گرسنگی نمی‌میرند. برخی از آنها از عفونت‌هایی می‌میرند که بدنشان به دلیل سوء تغذیه، قادر به دفع آنها نیست. بعضاً عامل مرگ آنها زخم‌هایی است که به‌دلیل گرسنگی، شریر، تخمیر می‌شود یا گواشت وجود است که به دلیل کمبود تغذیه و کمبود غذاهای خاص مورد نیازشان تشدید می‌شوند و به همه اینها، چالش‌های مداوم زندگی در منطقه جنگی را نیز باید اضافه کرد: استرس و ترس مرگبار ناشی از آوارگی و بمباران مداوم، فقدان بهداشت و کمبود آب تمیز. یحیی در مارس ۲۰۲۳ پس از یک بارداری طبیعی به دنیا آمد. مادرش می‌گوید که یحیی نوزاد سالمی

میان چین و تایوان مطرح کرده‌اند، از جمله: «محاصره تدریجی» که چین می‌تواند از طریق محاصره دریایی و هوایی، جزیره را به تدریج ایزوله کرده و بدون شلیک مستقیم، تایوان را به تسلیم سیاسی و اقتصادی وادار کند، «حمله محدود به جزایر فرعی»، چین ممکن است ابتدا جزایر کوچک تحت حاکمیت تایوان در دریای چین جنوبی یا نزدیک تنگه تایوان را اشغال کند تا بدون هزینه بالا، پیام قاطعی ارسال کند، «تهاجم تمام‌عیار»، حمله نظامی مستقیم برای اشغال تایوان که احتمالاً شامل عملیات آبی – خاکی، حمله سایبری سراسری و فلج‌سازی زیرساخت‌های حیاتی خواهد بود و «جنگ سایبری و الکترونیک بلندمدت»، چین ممکن است با استفاده از اختلال در ارتباطات، ناوبری، اینترنت و زیرساخت‌های مالی و بانکی، جنگی فرسایشی اما غیر خونین را علیه تایوان آغاز کند.

ایالات متحده بارها اعلام کرده از تایوان در برابر تهدیدات چین حمایت خواهد کرد. در ماه ژوئن، ناو هواییمار یواس‌اس رونالد ریگان وارد دریای چین جنوبی شد تا با متحدان منطقه‌ای رزمایش برگزار کند. فروش تسلیحات پیشرفته به تایوان نیز ادامه دارد. از جمله سامانه‌های ضد موشکی، هواپیماهای شناسایی و پهپادهای تهاجمی. علاوه بر این، رئیس‌جمهور امریکا در سخنرانی اخیر خود در شورای امنیت ملی، تأکید کرد «هرگونه تغییر یکجانبه در وضعیت تایوان، با پاسخ قاطع واشینگتن مواجه خواهد شد.» وزیر دفاع امریکا نیز در نشست اخیر سنگاپور از «تعهد بی‌قید و شرط ایالات متحده به ثبات تنگه تایوان» سخن گفت.

ژاپن نیز با ابراز نگرانی نسبت به افزایش تحرکات نظامی چین، اعلام کرده هرگونه درگیری در تنگه تایوان را تهدیدی علیه امنیت ملی خود تلقی می‌کند. دولت توکیو همچنین برنامه‌هایی برای همکاری اطلاعاتی و پدافندی نزدیک‌تر با تایوان و امریکا را در دست بررسی دارد. اتحادیه اروپا نیز در بیانیه‌ای که از سوی سرویس اقدام خارجی اتحادیه منتشر شد، تأکید کرد «حفظ وضعیت موجود و برهیز از تنش آفرینی در تنگه تایوان یک اولویت راهبردی برای ثبات منطقه‌ای و جهانی است.» بسیاری از کشورهای اروپایی به طور مستقل نیز نگرانی خود را از احتمال بروز درگیری ابراز کرده‌اند و برخی مانند فرانسه و آلمان از افزایش همکاری دیپلماتیک با

سایه جنگ بر تنگه تایوان

آیا درگیری نظامی میان چین و تایوان اجتناب‌ناپذیر است؟

هزینه سنگین به هرگونه نیروی متجاوز. در همین راستا، تایوان اخیراً از استقرار سامانه‌های هایمارس، موسوم به «دفاع جوجه‌تینی» را دنبال می‌کند، یعنی تکیه بر توانایی‌های غیر متعارف برای وارد کردن

از سوی دیگر، چین نیز با برگزاری رزمایش‌های مشترک نیروهای زمینی، دریایی و هوایی در شرق و جنوب خود، عملاً سناریوهای حمله برقی‌آسا و محاصره دریایی تایوان را تمرین می‌کند. گشت‌های ترکیبی نیروی دریایی و نیروی هوایی ارتش چین در نزدیکی تایوان، به‌خصوص عبور ناو هواییمار شاندونگ از تنگه تایوان، بیانگر سطح بالای آمادگی نظامی چین است.

■ **سناریوهای پیش‌رو**

تحلیلگران نظامی و مراکز مطالعات استراتژیک سناریوهای مختلفی را برای یک درگیری احتمالی میان چین و تایوان مطرح کرده‌اند، از جمله «محاصره تدریجی» که چین می‌تواند

از طریق محاصره دریایی و هوایی، جزیره را

به تدریج ایزوله کرده و بدون شلیک مستقیم،

تایوان را به تسلیم سیاسی و اقتصادی وادار کند

جنگ ۱۲روزه جعبه پاندورای هسته‌ای را باز کرد!

بیش از دو هفته بعد از توقف رویارویی بی‌سابقه ایران با رژیم صهیونیستی، بحث‌ها درباره تبعات این رویارویی روبه افزایش است. تهران اعلام کرده در همکاری خود با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بازنگری می‌کند ولی همچنان اصرار دارد دنبال ساخت سلاح هسته‌ای نیست. کارشناسان زیادی هستند که رویارویی ۱۲روزه را زمینه‌تغییر دکترین هسته‌ای ایران می‌دانند. در زیر دیدگاه برخی از آنها آمده است:

■ **جنگ با ایران منطقه را بی‌ثبات کرد**

استیون زونس، استاد روابط بین‌الملل دانشگاه سان فرانسیسکو: من انتظار بازگشت به سطح جنگی که در دو هفته گذشته دیده‌ام را ندارم، اما اگر ایرانی‌ها سعی کنند، تأسیسات آسیب‌دیده خود را بازسازی کنند، ممکن است شاهد حملات هوایی گاه به گاه اسرائیل باشیم و به دنبال آن برخی موشک‌های ایرانی به اسرائیل شلیک شوند. چنین جنگ متناوبی منطقه را در حالت آماده‌باش نگه می‌دارد و نظامی‌سازی بیشتر را تشویق می‌کند. برخلاف برجام که قبل از نابودی آن از سوی ترامپ، به ثبات منطقه‌ای کمک زیادی کرده بود، جنگ ایالات متحده/اسرائیل علیه ایران، منطقه را بی‌ثبات‌تر و خطرناک‌تر کرده است.

■ **لازم نیست ایران در مقیاس قبلی غنی‌سازی کند**
جیمز اکتون، مدیر مشترک برنامه سیاست هسته‌ای در بنیاد کارنگی برای صلح بین‌المللی: «یک آیشار ۱۷۴تایی از سانترفیوهای IR-۶می‌تواند اورانیوم با غنای بالای ۹۰درصد را از مواد غنی‌شده ۶۰درصد که محل آن نامعلوم است، در عرض ۱۰ تا ۲۰ روز تولید کند. ایران برای دستیابی به سلاح هسته‌ای نیازی به بازسازی تأسیسات غنی‌سازی در مقیاس قبلی خود ندارد. اگر ترامپ خارج نمی‌شد، نیازی به این نبود

رابرت آنتهورن، عضو ارشد مؤسسه بروکینگز است، به نیویورک تایمز: «بعید است که اگ دولت اول ترامپ

از توافق ایران خارج نمی‌شد، امروز مجبور به بمباران

تأسیسات تولید فلز اورانیوم می‌شدیم.»

■ **حالا تهداد اورانیوم دارند**

جفری لوییس، متخصص کنترل تسلیحات، به ایندپندنت: «ایران از حدود سال ۲۰۰۷ چند ماه با سلاح هسته‌ای فاصله داشته است. واضح است که چیزی که آنها

را چند ماه از این فاصله دور نگه می‌دار، ظرفیت فنی آنها نیست، بلکه اراده سیاسی آنهاست و من فکر می‌کنم هر گونه کاهش ظرفیت فنی که متحمل شده‌اند، با افزایش اراده سیاسی جبران شده است. چرا این حملات (علیه ایران) اثرگذار نبودند؟ چون اسرائیل و امریکا نتوانستند اجزای حیاتی زنجیره تولید و ذخایر هسته‌ای ایران را هدف قرار دهند. این عملیات‌ها شاید تاکنکیتی موفق باشند اما به لحاظ استراتژیک ممکن است شکست خورده باشند. تأسیسات زیرزمینی تولید سانترفیو در نزدیکی نطنز — با وسعت بیش از ۱۰هزارمتر مربع و در دل کوه — ظاهر آدست‌نخورده باقی مانده‌است. این سایت به‌گونه‌ای طراحی شده که در برابر بمب‌های نفوذی مقاوم‌ت کند. اسرائیل از مدت‌ها پیش، جلوگیری از رسیدن ایران به آستانه هسته‌ای را بخشی از دکترین امنیت ملی خود قرار داده است.

■ **معماری نظم هسته‌ای درحال فروپاشی است**

وینن نارائنگ(دستیار پیشین وزارت دفاع امریکا) و برنای وادی(بنیاد کارنگی) در فارن افرز: جنگ سرد شاهد توافق ایالات‌متحده و اتحاد جماهیر شوروی سر حفاظت‌هایی پیرامون استفاده و تکتیک سلاح‌های هسته‌ای و همچنین اقداماتی برای منصرف کردن سایر دولت‌ها از دنبال کردن سلاح‌های خود بود. این معماری امنیتی ایالات متحده و روسیه در مورد سلاح‌های مستقرشان قرار است سال آینده منقضی شود، در حالی که گسترش ذخایر هسته‌ای چین، رشد مداوم زرادخانه کره شمالی و تلاش‌های به تعویق افتاده خود ایالات متحده برای نوسازی هسته‌ای، «طوفانی از تهدیدات هسته‌ای رده‌۵» را برای واشینگتن ایجاد کرده است. در مواجهه با عدم قطعیت‌های جدید، حتی متحدان ایالات متحده – از کره‌جنوبی گرفته تا عربستان سعودی و آلمان – در حال بررسی مزایای تقویت برنامه‌های هسته‌ای خود هستند.

■ **جعبه پاندورا باز شد**

نارائنگ و وادی: ظهور قدرت‌های هسته‌ای بیشتر، صرف نظر از اینکه متحد ایالات متحده باشند یا خیر، جعبه پاندورا را باز می‌کند که واشینگتن دهه‌ها برای بسته نگه‌داشتن آن جنگیده است.

■ **قدرت‌های هسته‌ای در جهان آینده بیشتر می‌شوند**

کورت ولکر، سفیر سابق ایالات متحده در ناتو به وال استریت ژورنال: «بسیاری از کشورها اکنون فکر می‌کنند که سلاح‌های هسته‌ای بیخط حاکمیت هستند. اگر رفتار خود را تغییر ندهیم – و من انتظار ندارم که تغییر کنیم – جهانی که قرار است در ۲۰سال آینده در آن زندگی کنیم، جهانی با تعداد زیادی از کشورهای دارای سلاح هسته‌ای خواهد بود.»